

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 683/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Špakom, Odborárov 49, Spišská Nová Vec, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7 Ro 2148/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2150/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2118/2013 z 8. apríla 2014 a sp. zn. 1 Ro 2166/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2014 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 Ro 2148/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2150/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2118/2013 z 8. apríla 2014 a sp. zn. 1 Ro 2166/2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde návrhy na vydanie platobných rozkazov. Okresný súd vydal platobné rozkazy s výrokom, ktorým žalovaných zaviazal uhradiť sťažovateľovi istinu vrátane úrokov z omeškania a zároveň nahradiť trovy právneho zastúpenia. Proti platobným rozkazom v časti výroku o trovách konania podali žalovaní odvolania, v ktorých tvrdili, že sťažovateľove žalobné návrhy boli podané predčasne, že výška trov konania prevyšuje žalovanú istinu, že ide o tzv. drobný spor a že v takom prípade môže súd za použitia ustanovení § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku trovy konania nepriznať alebo znížiť.

Okresný súd uzneseniami sp. zn. 7 Ro 2148/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2150/2013 z 8. apríla 2014, sp. zn. 7 Ro 2118/2013 z 8. apríla 2014 o odvolaniach žalovaných rozhodol tak, že výška trov právneho zastúpenia je neúmerne vysoká vo vzťahu k žalovanej istine a že vzhľadom na žalovanú istinu ide o drobný spor v zmysle § 200ea ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a preto súd odvolaniam žalovaných vyhovel a sťažovateľovi nepriznal ním požadovanú náhradu trov konania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta, že okresný súd nepodriadil právnu normu definovanú v § 150 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku na zistený skutkový stav. Podľa sťažovateľa bola okresnému súdu známa skutočnosť, že podal 415 žalobných návrhov, ktoré v súhrne predstavovali hodnotu sporu 10 812,58 €, a nie čiastkové plnenia, ktoré boli uvedené v žalobných návrhoch. Sťažovateľ namieta, že ustanovenie § 150 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku možno použiť len celkom výnimočne, čo je potrebné náležite odôvodniť. Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd v napadnutých uzneseniach rozhodol paušálne bez náležitého zistenia výšky žalovanej istiny.

Sťažovateľ ďalej namieta, že okresný súd mu v jednej obálke doručil odvolanie žalovaných spoločne s napadnutými uzneseniami, z čoho vyplýva, že sa k odvolaniam žalovaných nemohol vyjadriť. Tým malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutými uzneseniami došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenia zrušil a veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ tiež navrhol nahradiť mu trovy konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

Vo všeobecnosti platí, že rozhodovanie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej účastníčky, postupuje nanajvýš zdržanlivo, a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013).

Ústavný súd v súlade s predchádzajúcou rozhodovacou praxou (II. ÚS 577/2013) ďalej uvádza, že v ustanovení § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa uvádzajú dôvody hodné osobitného zreteľa skôr vo všeobecnej rovine s tým, že ustálenie konkrétnych dôvodov hodných osobitného zreteľa je vecou posúdenia súdu v tom-ktorom prípade. Napriek tomu je napríklad v tomto ustanovení konkretizované, že dôvodom hodným osobitného zreteľa je aj okolnosť, či úspešný účastník konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrí. Naproti tomu ustanovenie § 150 ods. 2 Občianskeho

súdneho poriadku sa javí byť odlišnej povahy v tom zmysle, že sa tu definuje konkrétny dôvod nepriznania, resp. zníženia náhrady trov. Tento dôvod spočíva v tom, že trovy konania sú v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke. Zákon teda v tomto prípade označuje za dôvod moderácie (zmiernenia) výšky náhrady trov neprimeranosť výšky týchto trov. Z pohľadu ústavného súdu treba považovať za rozhodujúce, že pohľadávky uplatňované sťažovateľom pred všeobecným súdom sú niekoľkonásobne nižšie ako sťažovateľom uplatňovaná výška náhrady trov konania. Ide o taký výrazný nepomer medzi uplatňovanými pohľadávkami a výškou náhrady trov, ktorý bez ohľadu na ďalšie faktory robí stanovisko okresného súdu dostatočne presvedčivým.

Pre úplnosť možno ešte uviesť, že ustanovenie § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadáвке neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenie, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť. Ako na to ústavný súd už poukázal, neprimeranosť výšky trov konania v porovnaní s výškou pohľadávok uplatňovaných sťažovateľom je natoľko markantná, že ústavný súd nevidí dôvod na to, aby zasiahol do voľného uváženia okresného súdu, ktoré rozhodne nevybočuje zo zákonom ustanoveného rámca vyplývajúceho z ustanovenia § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd ďalej vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, že okresný súd mu v jednej obálke doručil odvolanie žalovaných spoločne s napadnutými uzneseniami, konštatuje, že takáto skutočnosť by vo všeobecnosti mohla signalizovať porušenie základných práv a slobôd. Ústavný súd však dodáva, že v sťažovateľom tvrdenej situácii ide o rozhodovanie o odvolaniach žalovaných len proti výroku o trovách konania, o ktorých rozhoduje bez pojednávania ten istý súd, ktorý platobné rozkazy vydal. Ústavný súd sa preto domnieva, že uvedené skutočnosti nedosahujú samy osebe takú intenzitu, ktorá by pre ústavný súd predstavovala možnosť vysloviť porušenie sťažovateľom označených základných práv a slobôd.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pokiaľ ide o sťažovateľom napádané uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Ro 2166/2013, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej pôvodnej sťažnosti, a ani v „*Odstránení nedostatkov podania*“ z 3. októbra 2014, ústavnému súdu nepredložil ním napádané uznesenie okresného súdu, na základe čoho ústavný súd jeho sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Ro 2166/2013 odmietol pre nesplnenie predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2014